

EL

MAGAZÍN

Núm. 235

Divendres, 29 de juliol de 2022

TOMÀS
MOLINA

“La meteorologia ha canviat completament”

TV3

ENTREVISTA

TOMÀS
MOLINA

“M’enerva que es digui als nens que s’apropa la fi del món perquè és mentida”

Tomàs Molina és una de les cares més conegudes del nostre país. Porta més de 35 anys exercint com a home del temps a TV3 i és tot un personatge a les xarxes socials. Ara mostra la seva faceta de divulgador científic amb ‘El gran llibre del planeta’, un atlas en què explica els orígens de l’univers que habitem, així com què ens depara el futur més immediat (parlant de milers de milions d’anys).

Text: Marc Codinas
Fotografia: cedides per TV3

Periodista llicenciat en Física, Tomàs Molina és també professor a la Universitat de Barcelona i un dels meteoròlegs més reputats del país. Parlem amb ell sobre la publicació del seu últim llibre, sobre el canvi climàtic i la manera com afectarà Lleida, així com sobre la possible celebració d’uns Jocs Olímpics d’Hivern al Pirineu.

S’ha plantejat mai adaptar els continguts d’aquest llibre a una sèrie documental en català?

Anteriorment havia fet documentals, però actualment tinc un altre propòsit a la vida. M’agradaria ser doctor abans dels 60. Aquesta faceta de divulgador lliga amb el meu passat infantil i juvenil. Els atlas sempre m’han agradat molt i, de fet, si soc científic és perquè vaig llegir atlas de petit. Una de les coses que em van colpir aleshores va ser veure que la Terra no era immortal. Saber que d’aquí cinc milions d’anys el Sol serà una gegant vermella que farà desaparèixer la Terra em va sacsejar, en el sentit que em va encuriosir i ho vaig voler estudiar. Després jo hi he afegit que la nostra galàxia xocarà amb Andròmeda. És a dir, que tenim un futur més aviat incert com a planeta. També m’agrada puntualitzar que tot està en moviment. Les coses no estan quietes enlloc ni en cap circumstància.

És important la formació contínua en el seu àmbit?

Porto més de 35 anys treballant com a home del temps. Des que vaig començar fins ara, la meteorologia ha canviat completament. La forma com la treballem, l'estudiem i la pronostiquem no té res a veure.

No només hem de formar-nos contínuament sinó que hem d'estar sempre adaptant-nos als canvis. En el passat fèiem un pronòstic a nivell general i actualment els models els correm nosaltres mateixos. Som productors i divulgadors del pronòstic. Abans els mapes m'arribaven per ràdio facsímil dels anglesos i ara ens ho fem nosaltres amb els nostres ordinadors, i ja no són mapes sinó que són models. Per exemple, abans la boira la pronosticàvem quan podia ser possible que n'hi hagués. Quan jo explicava a classe què és la boira sempre deia que el primer i l'últim dia mai l'encertàvem.

Ara tenim models de boira prevista i coneixem l'hora que comença i l'hora que se'n va.

TV3 ha estat sempre un mitjà de referència, meteorològicament parlant.

Vam tenir el primer receptor propi de Meteosat. Vam ser la primera cadena d'Europa, concretament. També hem estat dels primers a ensenyar models meteorològics en directe, hora a hora. I també vam contribuir a canviar la manera com es parla del temps. Abans es donava la previsió, i nosaltres sempre hem compartit la història meteorològica del que estava passant, ja fos ensenyant els fronts, etc. Fem partícips els espectadors. No és que jo digui: "Plourà a la costa", sinó que explico la història de per què aquest aire que ve del mar acabarà fent ploure a la costa. És una responsabilitat compartida de fer el pronòstic. I després també hi ha el tema de compartir la passió d'observar la natura. Al seu dia vam fer el programa *Espai Terra*, totalment pioner.

Ha canviat molt la funció d'un home del temps en un món on Google o l'assistent d'Apple et diuen si plourà o no al moment?

Sí. A Météofrance, per exemple, ja han deixat de fer el pronòstic general, el que vindria a ser un mapa amb tots els símbols. Això sempre ha sigut un clàssic de la meteorologia. Per què? Doncs perquè la gent ja no mira un mapa de França. El mòbil et dona molta més informació. Tots ens hem d'acomodar al canvi d'ús de la meteorologia. En el nostre cas encara ho fem però amb el valor afegit d'un relat.

Recorda algun pronòstic fallit estrepitosament?

I tant, tot i que no et puc concretar l'any. Però recordo un pont de la Immaculada que vam dir que nevaria diumenge i va acabar nevant dilluns. Com a conseqüència, només hi va haver un 7% d'ocupació hotelera al Pirineu. Va ser bastant greu i vam tenir preguntes al Parlament, queixes del sector... Volien el meu cap. Però en realitat no va ser un error tan greu meteorològicament parlant, ja que només ens vam endarrerir unes 12 hores. Avui en dia els models donen per hores la previsió i s'equivoquen de molt poc.

Què en pensa d'uns possibles Jocs Olímpics d'Hivern, des del punt de vista de la sostenibilitat?

No tinc cap problema amb el fet que se celebren.

“Tomàs Molina mostra a ‘El gran llibre del planeta’ la seva faceta com a divulgador científic”

“No tinc cap problema amb uns Jocs d'Hivern al Pirineu. No hi haurà neu natural, però a Pequín tampoc n'hi havia”

“Lleida estarà més sovint per sobre dels 40 °C i tindrà menys boira per culpa del canvi climàtic”

Si em preguntes si hi haurà neu natural quan està previst fer-los, la resposta és no. Però també et diria que als de Pequín tampoc n'hi havia. La van

haver de fabricar i els pitjors dies van ser els que nevava, ja que se'ls va complicar tota la logística i la infraestructura. Cal recordar que actualment ja s'està fabricant neu al Pirineu. El paisatge serà sense neu però hi haurà neu als llocs on hi hagi les proves.

Què creu que poden aportar al territori?

Sobretot, infraestructures. També cal tenir en compte el canvi que pot suposar a altres nivells, ja que no és només el fet de fer uns Jocs. A Barcelona no van ser només les rondes, que són molt importants, la Vila Olímpica o el canvi del litoral, sinó l'esperit del qual es va impregnar la ciutat. Els Jocs la van fer una ciutat del món. I sobretot, entre els seus habitants hi havia alegria i satisfacció per una feina ben feta. Estic segur que això es podrà replicar també al Pirineu. Com que estem tots enfadats últimament sembla que tot hagi de ser que no. A veure, què tenen de dolent uns Jocs Olímpics? Em costa molt a vegades seguir les argumentacions que es donen.

Es parla molt de la manca de neu arran dels Jocs Olímpics, però aquest estiu també s'està veient que els recursos hídrics escassegen. Què ens espera?

El futur és de canvi. Vull recalcar, però, que no s'apropa la fi del món. Hi ha una mania permanent a dir que el món s'ha d'acabar, res més lluny de la realitat. Això ho he posat també al llibre. Ara, el canvi climàtic és un fet i el món està canviant degut a la nostra activitat al planeta. Hem de treballar molt perquè canviï menys, de forma immediata i sense pausa. El futur serà amb més gent, que tindrà més necessitats energètiques i més qualitat de vida, i d'això el món se'n ressent. Però no hem de donar aquest missatge que no hi ha futur als nens i les nenes perquè és mentida, m'enerva.

Lleida es desertificarà?

Penso que hi haurà, més sovint que ara, temperatures per sobre dels 40 °C, cosa que s'haurà de tenir en compte en la construcció d'edificis i la instal·lació d'aires condicionats, entre d'altres. Hi haurà també menys dies de boira, fet que repercutirà en les formes de conrear, ja que la boira ajuda a preservar l'aigua que hi ha a la terra. És a dir, augmentarà l'evapotranspiració i el terra estarà més sec. Quant a la disminució de les precipitacions, els models diuen que no serà més d'un 10%, però també és veritat que tenim una infraestructura de reg molt antiga i desenvolupada, per la qual cosa estem molt més ben situats que Múrcia, per posar un exemple. Pel que fa al Pirineu, les pluges no canviaran gaire. El que s'haurà de fer és canviar la forma de regar per tal d'aprofitar més l'aigua, però això és una cosa més aviat tecnològica i no tinc cap dubte que serem capaços d'adaptar-nos als canvis que vindran.

És tot un personatge a les xarxes socials... El 'Polònia' el va ajudar a perdre la vergonya?

Potser sí, però crec que vinc així de sèrie. Si alguna cosa ha fet el *Polònia* és imitar-me bé. Em calquen fins i tot en aquelles parts de mi que no es veuen en directe. Sempre he pensat que els passen els vídeos d'abans de començar els directes, on potser fem una mica més el ruc, ja que el meu imitador fa coses que jo faig abans de gravar.

OPINIÓ

Carles Duarte

Conxita Badia

A l'hora de parlar de les figures destacades del cant al nostre país en els darrers cent cinquanta anys podem esmentar noms com Francesc Viñas, Maria Barrientos, Victòria dels Àngels, Montserrat Caballé, Jaume Aragall o Josep Carreras, entre d'altres. Sens dubte, però, cal situar com una de les personalitats catalanes més brillants en el camp de la lírica Concepció Badia i Millàs, coneguda com a Conxita Badia, que va néixer el 14 de novembre de 1897 i va morir el 2 de maig de 1975. Commemorem ara, doncs, els 125 anys del seu naixement. Conxita Badia va ser una pianista excepcional, una gran mestra de música i cant i una de les sopranos més prestigioses del seu temps dins de la cançó culta i popular. Amb un repertori d'una enorme riquesa, que anava de Bach a Schönberg, sense oblidar la cançó tradicional, Conxita Badia tenia una veu prodigiosa, d'una qualitat exquisida i d'una intensitat emotiva insòlita, que va ser admirada al nostre país, però també a altres països com Argentina, Brasil, Uruguai, França, Àustria, el Regne Unit, Bèlgica, Holanda o Suïssa. Deixebila d'Enric Granados, va col·laborar estretament amb Pau Casals i Manuel de Falla i són molts els compositors que van apreciar-ne la veu i li van dedicar obres, com Felip Pedrell, Robert Gerhard, Frederic Mompou, Heitor Villalobos, Carlos Guastavino,

ARXIU CONXITA BADIA

Va ser una pianista excepcional, una gran mestra de música i cant i una de les sopranos més prestigioses del seu temps

Alberto Ginastera, Eduard Toldrà o Narcís Bonet, i els poetes que van escriure versos perquè Conxita Badia els interpretés, com Apel·les Mestres o Ventura Gassol. Arreu on va residir, inclosos els estius a Sant Salvador, a prop de Pau Casals, o a Sant Pol, a prop d'Enric Morera o Amadeu Vives, Conxita Badia

va ser una personalitat rellevant de la vida cultural. També a l'Argentina, on va formar part de l'influent nucli que es reunia a l'entorn de Victoria Ocampo, amb, entre d'altre, Juan José Castro, un home clau en la seva trajectòria musical a Buenos Aires. A Catalunya, el seu àmbit de relacions serà diferent abans i després de l'exili provocat per la Guerra Civil, perquè algunes figures clau, com Pau Casals o Robert Gerhard, no en tornaran, tot i que després del seu retorn, l'any 1946, Badia reprendrà el contacte amb Eduard Toldrà o Frederic Mompou i durà a terme concerts memorables al Palau de la Música Catalana, en altres grans sales i en salons privats. Un dels més emblemàtics serà, a Pedralbes, el conegut com El Jardí dels Tarongers, on Josep Bartomeu acollirà des de 1948 cursos i cicles de concerts, en què Conxita Badia actuarà sovint. Es conserven pocs enregistraments de Conxita Badia, però hi podem constatar amb veritable goig la meravella del seu cant, la naturalitat i el domini amb què tocava el piano, una tècnica adquirida directament d'Enric Granados. Un vessant, però, també fonamental en l'activitat artística de Conxita Badia va ser la seva abnegada dedicació a la formació de joves generacions. N'és potser el cas més singular Montserrat Caballé, que sempre es referirà a Conxita Badia amb gratitud i devoció.

Xavier Menós

DE PAS

El país de la llibertat?

Com hem arribat aquí? Aquesta és la pregunta que no m'he pogut treure del cap en els últims dies després de l'anunci fet pel Tribunal Suprem dels Estats Units on es posava fi a la cobertura constitucional a l'avortament.

Tanco els ulls i no puc esborrar la imatge de la famosa estàtua de la llibertat que, amb la torxa a la mà, invitava els "cansats, els pobres, les masses arraulides que anhelaven respirar en llibertat". Tampoc puc oblidar-me dels articles de la Constitució Americana que llegia en el *New York Times* cada 4 de juliol i que posarien les bases de l'estat liberal i democràtic modern.

Penso en la separació de poders entre els poders executiu, legislatiu i judicial i ara només hi veig una farsa. M'irrita comprovar el mal ús que s'ha fet de la paraula llibertat. Un substantiu que ha servit tant per vendre terminals telefòniques a principis del mil·lenni, com per catapultar a la presidència de la Comunitat de Madrid un personatge demagògic

i perillós. Llibertat també va ser la clau que va obrir les portes de la Casa Blanca a un empresari corrupte i dèspota que acabaria transformant el present dels Estats Units.

Com hem arribat aquí? El camí ha estat molt senzill i transparent. El partit republicà, després de perdre en les eleccions del 2008, va començar a convertir-se en una plataforma de l'extrema dreta americana, abraçant la ideologia d'un moviment populista anomenat *tea party*. Nacionalisme desenfrenat, l'auge de la desinformació i la crispació de les xarxes socials i l'esclat d'una crisi que destruiria el somni americà, serien el caldo de cultiu de la victòria de Trump.

Amb l'arribada de Trump a la Casa Blanca es culminaria aquesta croada. Amb només quatre anys de presidència, ell nomenaria un 33% dels membres del Tribunal Suprem, un 30% dels magistrats del circuit d'apel·lacions i acabaria designant 816 jutges. Tenint en compte que tots ells són càrrecs vitalicis i amb

una majoria d'edat de quaranta-set anys, el viratge cap a l'extrema dreta dels Estats Units s'allargarà durant un parell de generacions. El que he vist i sentit aquests dies és només l'aperitiu del que ens espera. El jutge Thomas, en el seu escrit on es posava fi a *Roe vs. Wade*, anunciava que el tribunal obriria el debat sobre el matrimoni homosexual (aprovat ara farà set anys). Per si no n'hi havia prou, tres dies després d'aquesta polèmica decisió, aquest tribunal ha obert la porta al retorn de les pregàries a les escoles públiques tot dinamitant la separació entre Estat i Església.

Crec que no soc l'únic. A la ràbia i la tristor que sento hi he de sumar un gran sentiment de por. La lliçó és ben clara: costa molt guanyar un dret, però costa molt poc perdre'l. Per això necessitem una ciutadania activa i crítica. El que ha passat als Estats Units pot acabar passant aquí... i si no que preguntin als dirigents del PP sobre el divorci, el matrimoni gai o l'eutanàsia.

Josep Burgaya

DES DE FORA

Tipus d'interès

Les economies occidentals pateixen processos inflacionaris desbocats que, on més on menys, s'acosten al 10% en la taxa interanual. Una mala dinàmica. El resultat d'un augment continuat de preus que devalua salaris, estalvis i actius. En definitiva, ens va fent progressivament més pobres. Una de les preocupacions sempre fonamentals dels governants. Limita l'estabilitat econòmica i la confiança dels inversors, com també la capacitat dels consumidors. Sobre tot, empobreix els més febles. Si la taxa anual no sobrepassa el 2%, no només no és preocupant, sinó que és considerada saludable i activadora, però, a partir d'aquí, tot són problemes. Augmentar els tipus d'interès per frenar la dinàmica alcista dels preus és una solució tradicional, tot i que amb notoris riscos. Ho ha fet la Reserva Federal nord-americana dues vegades aquests darrers mesos i de manera força contundent fins arribar a tipus del 2,5%. Hi ha qui diu que el Banc Central Europeu, que ho va fer la setmana passada un 0,75%, va tard i de manera massa modesta. No hi ha una vareta màgica. Si estires el llençol per tapar el cap, probablement acabis per destapar els peus. Perquè aquest és el problema.

Les economies occidentals després de gairebé dos anys de recessió econòmica provocada per la pandèmia, portaven uns quants mesos d'una reactivació molt interessant, amb creixement de la inversió, la producció i el consum, i disminució evident de l'atur. Els colls d'ampolla logístics de components i matèries primes creaven algunes dificultats, però els efectes de la invasió russa d'Ucraï-

na està resultant letal. Falta d'algunes matèries, però sobretot encariment de productes bàsics. Així, el món occidental no té un problema d'escalfament de la seva economia per excés de consum, sinó sobretot per la contracció de l'oferta tota vegada que la dinàmica de funcionament global de l'economia s'ha trobat amb entrebancs més o menys inesperats. Encara que necessària, la intervenció dels bancs centrals conté el risc de generar recessió econòmica, que les economies deixin de créixer. De moment, l'augment dels costos financers impacta directament a les empreses i les famílies

De moment, l'increment dels costos financers impacta negativament en empreses i famílies

de manera negativa. Tot depèn del grau d'apalancament que es tingui. Les hipoteques amb interès variable, que són les tres quartes parts dels 6,5 milions que hi ha contractades a Espanya, notaran immediatament la pujada del preu del diner. En contrapartida, els estalvis es veuran més remunerats. Les fosques perspectives, probablement frenaran la disminució de l'atur, i pot ser que fins i tot repunti.

Hi ha un altre aspecte que és l'efecte que tot això té en les economies públiques. Els estats surten molt endeutats de la pandèmia. Han hagut de respondre al seu impacte multiplicant acci-

ons i, per tant, major despesa pública. Els dèficits continuats han reforçat un deute públic que, majoritàriament, té un volum similar o superior al PIB anual. Situació de natural complexa, que ara empitjora doncs amb la pujada dels tipus d'interès que augmenten els seus costos de finançament. A Europa on malgrat els esforços unificadors de la Unió Europea conviuen economies i endeutaments estatals tan diversos, caldrà multiplicar els esforços del Banc Central per evitar el que s'anomena la "fragmentació de mercats", expressió que fa referència a la possibilitat que les primes de risc o diferencials que s'hagin de pagar pel finançament es dispersin molt segons les situacions de cadascú. El principal punt flac és Itàlia. La combinatòria entre la seva extrema inestabilitat política i un endeutament del 150% del PIB pot resultar letal pel país, però pot arrossegar tota la UE, ja que és la seva tercera economia en importància. Una crisi, la italiana, que evidencia la fragilitat de la Unió Europea i del mateix concepte "Europa", més enllà del purament econòmic. Es va evitar a França una temible victòria de l'extrema dreta i el seu l'euroescepticisme i posicionament prorús que portava aparellat. A Itàlia, l'hegemonia dels grups populistes sembla ja inqüestionable i la probable victòria electoral de Giorgia Meloni i els seus Fratelli d'Italia, pot resultar un cop duríssim a les polítiques i a l'estabilitat de la Unió Europea. Un debilitament, l'europeu, pel qual fa anys malden especialment Rússia, però també els EUA.

Susanna Barquín

DE ROSSEGONS

Lectures d'estiu

El Pep va fer una marrada petita, suficient per reduir la velocitat i variar la trajectòria en una mena de semicercle. En Manel i en Paco seguien les gambades a poca distància i van fer la mateixa volta. Jo havia de recuperar alguns segons, els mateixos que havia perdut només començar la cursa, quan el Pep ens havia desafiat. Vaig fer un càlcul ràpid i vaig decidir, més ràpid encara, que no em desviaria. Vaig passar per sota de l'escala vella de fusta que es recolzava a cal Fanga, vaig avançar primer el Paco, de seguida el Manel i, a punt de conèixer el regust de la victòria, el Pep em va fer una espenta. El terra endurit em va clavar una patada al genoll dret. Em vaig incorporar, vaig fer una ullada a la ferida, i una mirada de fúria al Pep.

—Què has fet, carallot? —em va engegar el Pep.

—Hauria guanyat sense trampes. Qui és

el carallot?

—M'has espentejat!

Havia passat del dolor a la ràbia en un instant, i vaig estar a punt de fer besar el terra a aquell pinxo que es feia passar per amic quan em vaig adonar de la cara de pànic que feia.

—Hem de creuar els dits fins que veiem un gos —va dir el Paco.

—Què dius! —el va interrompre el Manel—. Hem d'escopir a la sabata i caminar fins que s'assequi la saliva.

—Farem les dues coses —va sentenciar el Pep.

—I si no, què? —vaig preguntar. Em feia mal el genoll i volia tornar a casa, així que estava disposat a escopir a la sabata i a creuar els dits.

—Has passat per sota de l'escala, i ara tindrem mala sort tot l'any, així que escup i creua els dits.

Mai no vaig entendre per què això ens

havia de salvar, ni tampoc per què s'havien posat tan nerviosos.

A la fi, no anava amb ells, era jo i només jo que havia passat per sota de l'escala, però no els vaig contradir. Em vaig escurar la gola, vaig agrupar la saliva dispersa amb la llengua i vaig disparar directe a la punta de la sabata. Vaig creuar els dits anular i del mig de la mà dreta, i els vaig mirar desafiant. Els tres, un a un, van escopir i creuar els dits, i ens vam posar a caminar sense obrir la boca. Quan vaig arribar a la porta de casa, la calor havia assecat l'escopinada. Un gos petaner va passar per l'altra banda del carrer, i vaig estirar els dits. Els altres em van mirar, encara amb els dits creuats, i van seguir.

—Com t'ho has fet això? A saber on heu estat!

—He escopit —vaig dir, i la mare va riure.

—Doncs si has escopit, ja està curat.

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

Jordi Vilarrodà

Noucentisme: saber d'on venim

A Catalunya som un país de dicotomies, i una d'aquestes és la de modernisme versus noucentisme. El primer, amb tot el pes de la seva enlluernadora estètica, sobretot en l'arquitectura i, literàriament, amb una generació espectacular d'escriptors (de Joan Maragall a Raimon Casellas passant per Víctor Català i tants d'altres), va guanyar la partida. En un moment donat –i això ho sabran aquells que hagin estudiat en determinades èpoques a determinades universitats– el noucentisme quedava més aviat situat en un segon terme.

El filòleg Josep Murgades, recentment jubilat, s'havia format en aquest ambient, en la primera promoció d'estudiants que va sortir de la Universitat Autònoma de Barcelona. Més d'una vegada ha explicat que el seu interès pel noucentisme va ser, en part, el resultat d'una reacció, una manera de portar la contrària a un entorn en què aquest moviment era vist gairebé com un parèntesi entre del modernisme i les avantguardes, igualment fascinants pel seu caràcter trencador. I com diu Murgades, el noucentisme mereix una especial atenció perquè, si bé aquests altres corrents ens connecten amb els que al mateix temps es donaven a Europa, el noucentisme és genuïnament català.

Murgades ha recollit ara tot el que ha escrit sobre el tema en un sol volum. De fet, ell va dedicar la seva tesi doctoral a Eugeni d'Ors, *Xènius*, personat-

ge sempre controvertit quan el mireu des d'aquí pel fet d'haver-se'n anat a Madrid i haver-se decantat, després, pel suport al franquisme. Però abans d'això, ideòleg absolut del noucentisme, que va inspirar l'acció de govern ara unànimement valorada de la Mancomunitat de Catalunya. Murgades ha tingut el mèrit d'estudiar figures com la d'Eugeni d'Ors i, en general, el noucentisme des d'una perspectiva analítica, no fent-se'n militant: "El noucentisme ha estat –i és– per a mi un camp d'estudi, una vida d'especialització acadèmica. No pas una fe, ni una heretgia, ni un model, ni un estigma, ni res de tot això", afirma. A tra-

vés dels *escrits* (noteu que no parla d'*estudis*, sinó que utilitza aquest terme gairebé humil) repassa diferents aspectes d'un moviment que va actuar des del poder (des de les poques institucions que tenia el seu abast en aquell moment) per configurar el país. La Mancomunitat, sí, però abans l'Institut d'Estudis Catalans, fundat l'any 1907. Encara en vivim, en certa manera, d'aquell impuls al país que va propiciar el noucentisme, de les institucions que va crear i del programa que va començar a implantar (vegeu, si no, la xarxa de biblioteques concebuda en aquell moment o la figura del mateix Pompeu Fabra). Revisar el noucentisme a través de la ingent i sòlida obra del professor Murgades és saber d'on venim.

ESCRITS SOBRE NOUCENTISME

Autor: Josep Murgades

Editorial: Universitat de Barcelona

Any d'edició: 2022

Nombre de pàgines: 548

Núria Tomàs Mayolas

Els pobles que canten

L'Ajuntament de Barcelona i l'editorial Libros del Zorro han recuperat *El més petit de tots*, un llibre escrit i il·lustrat per Lola Anglada i Sarriera, que va ser publicat l'any 1937 -en plena Guerra Civil pel Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya. A l'autora se li va demanar que donés veu a una estatueta metàl·lica d'uns 10 cm d'alçada, un infant, fill de la Revolució, vestit de milicià, amb una granota d'obrer i una gorra frígia, que alçava el puny esquerre i que portava una senyera a l'altra mà. El mateix Comissariat l'havia encarregat a l'escriptor Miquel Paredes, i la venia a 3 pessetes per recaptar fons per a les milícies del Front d'Aragó; també havia encomanat a Pere Quart que adaptés la lletra de la cançó popular catalana *Els tres tambors*, el protagonista de la qual dona nom a la figureta, arrodonint així tota una operació de marxandatge amb l'objectiu de promoure els valors de la República i justificar la necessitat de lluitar contra el feixisme, a dins i a fora del territori català.

El llibre, dirigit tant a infants com a adults, transmet un discurs idealista d'una societat que ha de ser generosa, educada, noble, justa, fraternal, que

estima i que ensenya a estimar. En cadascun dels onze capítols en què s'estructura, "El més petit de tots" va al·lignant infants, pagesos, burgesos i obrers, per tal que es mobilitzin a favor d'aquesta societat que està amenaçada.

Tant en el text com en les il·lustracions, és molt present la influència del noucentisme. Gràficament, cada capítol s'inicia amb una sanefa a l'encapçalament i una caplletra, i es tanca amb un culdellàntia, que, com la resta de les

il·lustracions, està realitzat a ploma i tinta negra i es combina puntualment amb una taca plana de color.

L'obra s'ha editat amb molta cura respecte a l'original –justament ha estat premiada pel Ministeri de Cultura i Esport com a tercer millor llibre editat del 2021, en la categoria d'obres generals i de divulgació– i quasi podríem dir que és un facsímil si no fos pels dos epílegs que s'hi han afegit, escrits per dues especialistes en literatura infantil i juvenil catalana: el de Montserrat Castillo, que ens explica qui va ser Lola Anglada i com va repercutir en la seva trajectòria el seu ferm compromís amb la República; i el de Teresa Mañà, que ens emmarca la publicació en el context editorial de l'època.

EL MÉS PETIT DE TOTS

Autora/il·lustradora: Lola Anglada i Sarriera

Editorial: Libros del Zorro Rojo

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2021

Nombre de pàgines: 104

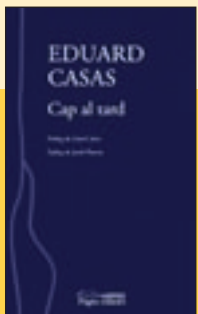
NOVETATS EDITORIALS

‘Els secrets de Dumbledore’ J.K. Rowling - S. Kloves / Empúries

‘Uns marrecs’ Patti Smith
Club Editor

‘Cap al tard’ Eduard Casas
Pagès Ed.

‘Secundaris’ Núria Cadenes
Comanegra

‘El Dharma de l'Índia’ Raimon Panikkar
Fragmenta Ed.

La tercera pel·lícula de la saga *Bèsties fantàstiques*, que s'ha estrenat aquest any, ha traslladat el guió al format de llibre. La narració del nou episodi de les lluites entre Albus Dumbledore i l'obscur Gellert Grindelwald es complementa amb moltes informacions de la pel·lícula: sobre vestuari, escenaris i impressions dels actors, entre d'altres.

Nova York any 1968. Una ciutat que bull, un dels llocs on està més clar que els temps estan canviant. Aquí, hi arriba una noia de 20 anys (“una criatura somniadora i somnàmbula”) que encara no sap que serà una estrella del rock. I que coneixerà el seu primer gran amor, Robert Mapplethorpe, que encara no sap que serà un gran fotògraf.

L'estiu també és temps per descobrir (o redescobrir, segons els casos) la poesia. Una de les novetats més recents és aquest recull de l'empordanès Eduard Casas, en què la contemplació del món es barreja amb el compromís amb el present. I això vol dir, en el seu cas, amb la causa de Catalunya.

Aquesta setmana que ha fet 30 anys de l'obertura dels Jocs Olímpics de Barcelona pot ser un bon moment per recordar-ne la *cara B* a través d'aquest llibre de Núria Cadenes. I ho fa amb el record del seu barri, el Turó de la Peira, un lloc apartat de les transformacions olímpiques. Una Barcelona “que va continuar apuntalada” quan van acabar els fausts.

Fragmenta continua amb la publicació de les obres completes del filòsof Raimon Panikkar, un ingent projecte del qual ara veu la llum el segon volum dedicat a l'Índia. En aquest llibre, Panikkar hi exposa les diverses tradicions, conceptes i evolucions d'aquesta antiquíssima saviesa, que ell va estudiar tota la vida.

GEOGRAFIA LITERÀRIA

Llorenç Soldevila

Casa Teodor Llorente

“ Barcelona, 31 de juliol de 1881

Estimadíssim amic i senyor meu:

Acabo d'arribar feliçment a Barcelona i com si el cor se m'hagués quedat a València, encara em sembla sentir lo dolç i bellament accentuat llenguatge de Vostès, veure'ls d'un a un davant mos ulls, esplaïar ma vista per eixa verda planura que, com la blavosa de la mar, sembla no tenir fites, i sentir la dolça estreta d'eixes «lligasses de flors», amb què, segons l'hermosa imatge d'Amorós, lo Micalet cativa a sos peus als valencians i als que tenen, com jo, la ditxa de visitar tan bell país. Mes ¿com mostrar mon agraïment per les proves d'afecte que de sos habitants hi he rebudes? La confusió que no em deixava parlar ahir, encara em dura, i me durarà mentres recorde lo que Vostès han dit i fet per mi, humil pagès de la plana de Vic, en quals mans indignes Déu ha posat una pobre lira de poeta i el càlzer sagrat del sacerdot. Amb quin gust jo hauria declinat tan immerescuda honra vers los inspirats poetes que sota les ales del Rat Penat i a l'ombra del Montserrat floreixen, dels quals, no so més que mal aprofitat deixeble. Mes ja que aixís l'amabilitat de vostès ho ha volgut, a mi no em toca més que dar-los-en les gràcies amb tot lo cor.

Mos afectes a tots los de sa família, des de son pare de qui desitjo el prompte restabliment, fins a l'eixerida Josefina, amb qui aviat hauríem sigut amics a pesar de son poc temps i de ma «adustez» de caràcter. Encara li queden a descabdellar alguns somnis dels àngels i de la Verge.

La Verge Maria complete la millora de la salut del simpàtic Pasqualet; no em descuidaré de demanar-li, com no me n'he descuidat eixos dies, en lo sant sacrifici de la Missa.

Gràcies a V. de tot i veja en què pot ser-li útil eix seu admirador i amic que l'estima

Jacinto Verdaguer, Pbre. ”

Jacint Verdaguer

AUTOR
Jacint Verdaguer
(1845-1902)

OBRA
‘Epistolari Llorente. Vol I’
Ed. Claret, 1928

INDRET
Casa de Teodor Llorente

MUNICIPI
València
COMARCA
L'Horta

Un dia 31 de juliol, Verdaguer escrivia aquest text que ens porta a la casa de l'escriptor Teodor Llorente, a València. La plaça està centrada per una escultura dedicada a Josep Ribera, obra de Marià Benlliure. La casa on es va instal·lar Llorente amb la seva dona després de casar-se està situada a la banda nord. Va ser construïda el 1881 en l'eixample cap al riu Túria un cop enderrocades les muralles. Aquí és on es va hostatjar Verdaguer quan va anar a València aquell any. La carta rememora tots els béns que va trobar en l'acollida dels amics valencians.

ENDRETS.CAT (SALVADOR REDO)

6è CONCURS NARRATIVA CURTA LA GRALLA

LA TAVERNA

Carles Rosas Ramos Campdevàdol

Il·lustracions: Maria Peix

Quan les campanes dringaven de bon matí, només era a l'estiu que no molestaven. Venia de gust llevar-se aviat i gaudir de la fresca amb la primera llum del dia. Al so del riu passant, per la Mercè era una delícia enfilarse al carrer de pujada cap a la taverna. I encara més aquell matí, després de dies de febrades i marejos que l'havien tinguda tancada a casa. No estava recuperada del tot i se sentia fluixa de facultats, però la millora la va fer saltar del llit.

La majoria de joves del poble ja eren a casa seva, però encara se'n podien trobar alguns que allargaven la festa fins ben entrat el matí següent, asseguts sota un arbre o estirats en un prat, xerrant i fumant acompanyats de la música del mòbil.

A la taverna, passaven poc de les 6 del matí d'un diumenge acabat d'estrenar, i encara se sentia l'olor d'alcohol i cervesa vessat a la barra o a terra feia una estona, quan era un altre dia i es vivia una activitat diferent. La Rosa i en Quim havien atès el personal festiu fins a les 5, i poc després els seus pares, la Maria i l'Antoni, netejaven i preparaven el local per atendre els que venien a esmorzar. Es creuaven en aquell període de temps els gots bruts dels combinats i les tasses de cafè amb llet i magdalenes. El primer client del dia sempre era en Fermí, un dels avis més vells del poble, que agafava forces per fer la caminada diària.

Ara en Quim jeia mirant els núvols i intentava deixar anar el soroll i xiulets que les seves oïdes havien emmagatzemat durant la nit a la taverna. Escoltava relaxat les esquelles del bestiar que resonaven a la plana i es barrejaven amb el repicar de les campanes.

La Mercè el va identificar, tot i que l'hi va costar. Li donà el bon dia des de lluny somrient i alçant i movent les mans. Ell li va indicar amb les seves que s'aturés, que s'esperés on era. Va córrer cap a ella per saludar-la. Li explicava taffereries dels clients i de la colla durant la nit passada, i a ella li costava entendre'l. Estava ben atrofiada, encara!

—El dissabte que ve no hi pots faltar! Ara marxo a dormir. Aquesta tarda a les 4 he d'obrir la porta de l'església a un grup de turistes que ve de Rússia!

—Ah sí? —es va interessar la Mercè—. Turisme de quilòmetre zero, ja, ja!

—Són d'un casal, visiten Catalunya i estan de pas. Els monitors han demanat per veure el claustre. Després marxen a dormir a la costa. I per cert, alguns parlen un perfecte català que molts ja voldríem!

—Només faltaria! —va riure ella—. Han de donar exemple, aquests sagals!

Cadascú va seguir el seu camí. En Quim, desitjant planxar l'orella i la Mercè, amb ganes d'un croissant i un tallat amb gel.

La noia saludà en Fermí, que esmorzava a la barra, tot passant cap a una taula del fons. La Maria li prengué nota del que volia mentre l'escoltava.

—He trobat en Quim tot venint, avui dormirà poc si ha de ser a les 4 a Arbúcies. Ja li val anar a visitar esglésies a aquella hora, amb la calor que farà.

—Ah, pensava que passaria el dia pel poble, tenia un compromís —s'estranyà la mare del noi—. Li portaré una ensalada russa per dinar. No sé amb qui deu anar...

—Ha dit que anava amb una colla i que després anaven a la costa a practicar català.

—Aquest noi cada dia fa coses més rares! I demà

dilluns on serà? Quan torna?

—M'ha dit que ens veuríem el dissabte que ve sense falta —informà la noia.

—Tota la setmana a la platja!?

Caram, algú de la colla l'haurà convidat al càmping...

Demanaré a la Rosa si ella també hi va, no poden deixar la taverna a càrrec nostre tants dies seguits. A més, han d'obrir ells entre setmana. I tu no hi vas?

—Jo vull reposar uns dies, ho he passat malament amb les febres altes. Tot just m'hi veig una mica les orelles i he de fer bondat. Demà espero poder anar a la feina!

Acabat l'esmorzar, la Mercè marxà tot creuant-se amb l'Antoni.

—Quina bona vida la del teu fill, que marxa una setmana a la costa —li etzibà al pare d'en Quim.

—Primera notícia! Demà ha de venir a treballar! —li respongué l'home, molest.

—Doncs ja ho té tot molt ben muntat! Va a Arbúcies a trobar-se amb una colla russa per practicar el català a la platja. Segur que l'han convidat a un càmping. No hi ha res com tenir bons contactes!

L'Antoni se la mirà estranyat, aquella noia no semblava molt centrada aquell matí.

Eren quarts de 3 de la tarda quan a en Quim li va sonar el despertador.

Quina mandra i quina son! S'hauria d'espavilar per no fer tard a la cita amb els turistes.

Mentre feia una dutxa ràpida, pensava a fer-se un entrepà i sortir corrents. La sorpresa va ser bona quan es va trobar sobre el marbre de la cuina una carmanyola ben plena d'amanida russa. Al costat, una nota de la mare, que deia que s'ho passés bé, anés amb compte i es posés força crema.

Mentre menjava a correuita es va tornar a llegir la nota. Que estrany, la mare havia entrat a casa a portar dinar mentre dormia, i li deixava aquell missatge... va decidir que més tard passaria per la taverna a desvelar el misteri.

La trobada turística va ser d'allò més satisfactòria. Era un grup de canalla molt eixerida i interessada en l'art. En Quim gaudia d'explicar coses sobre l'església i el claustre, l'apassionava la història i s'hi volia dedicar professionalment. En acabar la visita, com que s'hi trobava a gust amb aquell grup i l'havien convidat a visitar un castell com si fos un més del grup, va seguir en el seu cotxe l'autocar que els portà a un altre poble turístic de la comarca.

Entre riures i historietes van acabar fent el got relaxadament a la terrassa d'un mirador. Va caure el vespre i els turistes i en Quim van seguir els seus camins.

Li va venir de gust conduir per una carretera secundària que travessava el bosc i escurçava el camí. Volia arribar a una hora decent i passar per la taverna per fer un mos i anar a dormir aviat; l'endemà li tocava obrir i estava molt cansat.

Ja ben fosc, circulant amb les finestres abaixades i la música forta, va notar pudor de cremat. Una llumeta vermella aparegué en el taulell del cotxe i aquest va anar perdent velocitat. Va aconseguir aturar-se al voral del camí, i es va fer el silenci en apagar el motor. Havia fet pana.

Era negra nit i no sabia ben bé on estava, si lluny o a prop del poble. Es va inquietar quan no trobava el telèfon per trucar a la grua... i es va alarmar en recordar que no el portava, que amb les presses l'havia deixat a la cuina de casa.

No tenia gaire esperança que passés ningú a socorre'l i la certesa que seria una nit llarga la va tenir estirat en la incomoditat del seient del darrere del cotxe.

En Fermí va sentir una indignació latent. Era el primer cop que es trobava la taverna tancada. Aquell comerç, ànima del poble, fins aquell dia no havia faltat mai a donar-li esmorzar.

Va veure la Mercè i la Rosa que s'acostaven per

la pujada, i esperà que arribessin assegut a la pedra de l'entrada. La Mercè l'informà que en Quim, que era el que normalment obria entre setmana, estava de vacances a la platja. I dit això, marxà a treballar. –Avui obro jo, Fermí. Esperí assegut a la pedra mentre ho preparo tot –digué la Rosa.

En Fermí restà assegut uns minuts, i quan ja es disposava a entrar va sentir el soroll d'un motor.

mare i del pare.

Amb la documentació del cotxe a la mà, va contactar amb la companyia de l'assegurança i li van indicar que aquella tarda recollirien el cotxe, i l'endemà li entregarien al mecànic del poble.

Va trucar a la mare, i va respondre el contestador. Amb el pare va passar el mateix, i li va deixar un missatge de veu informant que estava a casa i que

Aparegué ràpidament en escena una moto de trial amb dues persones a sobre. Es van aturar davant seu i va reconèixer en Quim al darrere, que no duia casc, i el seu amic Miquel, de conductor. –Quim!! Què fas aquí?! I la platja?! –exclamà el vell mentre s'incorporava.

–Hola, Fermí! Per fi arribo! Se m'ha avariat el cotxe a la pista del bosc. He dormit allà, com a les pel·lícules de por! No sabia que estava a prop! Sembla que vingui de Rússia! M'ha trobat en Miquel. Ara vaig a casa a trucar perquè hi vagi una grua.

–No, maco, no! –protestà l'avi–. Ara entra i treballa, que tinc gana!

–Ja deu estar obrint la Rosa, vaig a casa a buscar el telèfon. Fins després!

En Fermí veié com desapareixia la moto carrer enllà. Va entrar a la taverna i li va explicar a la Rosa que el seu germà, enfilat sobre una moto, anava a casa a veure una pel·lícula, *La casa Rússia*.

La noia va pensar que l'avi ja portava més d'un cigaló a sobre abans d'arribar.

En Quim es va trobar el telèfon apagat. S'havia quedat sense bateria. Quan el va poder encendre, tenia una pila de trucades perdudes dels monitors turistes del dia anterior, de la

després ja es veurien.

El noi estava baldat, i va pensar a fer una becaina ràpida abans d'anar a la taverna. A més, era dilluns i hi hauria poca feina, i ja hi havia la Rosa allà atendent. Abans, però, va voler trucar als russos per veure què volien i per què li havien trucat tant.

Se li va posar la cara de tots colors en sentir que s'havia deixat la cartera i les claus de l'església dins una bosseta, a la taula de la terrassa del mirador on van estar el dia abans. Ho tenien ells, a Blanes, no ho havia extraviat del tot!

En Quim bufava amb les mans al cap. Que maldestre arribava a ser! I ara què?!

Encarcat com estava, va sortir corrent cap a l'església. Havia quedat amb el mossèn que li portaria les claus a la rectoria després d'obrir les portes als feligresos. I no ho havia fet, i s'acostava l'hora de la missa!

En arribar es va trobar la plaça buida, l'església tancada i en Fermí empenyat.

–És la primera vegada que em trobo la porta tancada per missa de deu! Això no és seriós! –protestava l'avi–. Quim, què passa avui?! –li cridà en veure'l.

–Ai, Fermí! Quins dies porto! Pendent de la grua per anar a Blanes! Vaig a veure el mossèn, esperi aquí que de seguida obrim!

Però aquell matí en Fermí estava cansat d'esperar més obertures de portes, i va marxar. Es va creuar amb l'Antoni i la Maria, que també anaven cap a missa. Els comentà que l'església estava tancada, i que passaven coses molt estranyes.

–I a sobre en Quim se'n va a fer una rua a Canes, i ni obre la taverna ni la segona casa del senyor! –digué rient i picant l'ullet.

Els pares del noi no se'n sabien avenir.

–En Quim està a casa seva, m'ha trucat –digué el pare–. Potser està malalt.

–Què va, està de càmping a la platja i torna dissabte –corregí la mare.

–Doncs l'acabo de veure –informà en Fermí. Deu haver aparcat la moto amb el Miquel i després de mirar la pel·lícula ha recordat que l'església estava per obrir!

La parella se'l mirava amb cara d'interrogació, i es va fer el silenci.

Un soroll estrident el trencà. Era la moto d'en Miquel, que sorgí de sobte com un cavall desbocat, brandant la figura del cavaller Quim. Sense aturar el vehicle, aquest es dirigí cridant als assistents:

–Marxo en moto a la platja, a Blanes! Tinc una trobada ineludible amb la gent de Rússia, en un càmping! Sort que parlen català! Ha de venir una grua carregada amb el meu cotxe, vaig fer pana tornant de l'església! El que em passa sembla de pel·lícula!

La moto i el seu soroll van desaparèixer en un tres i no-res. Els homes van restar callats. La Maria va trencar de nou el silenci:

–I tornarà dissabte? El nostre fill potser aviat tastarà el gust d'un poti-poti a la vora del mar...

Escolta el 'podcast' dels relats del 6è Concurs de Narrativa Curta La Gralla

Col·laboren:

La Gralla

INSTITUCIÓ PUIG - PORRET
FUNDACIÓ PRIVADA CATALANA

En la propera edició: Ferran Llistosella Vidal, de Granollers

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

235

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
CNL D'OSONA

LÈXIC

Traducció de topònims (II)

En el número anterior vam tractar la traducció dels noms de lloc, que també són coneguts com a topònims. Avui continuarem veient-ne, fent un recorregut per una part del nostre estimat planeta, sobretot per casos que poden ser conflictius.

Hem de fer una especial atenció a **Sardenya**, que és l'illa italiana, per no confondre-la amb la **Cerdanya**, que és la comarca catalana fronterera amb França. També hem de vigilar a l'hora d'escriure **Seül** o **Tòquio**. Si anem a la Xina, no visitarem ni **Beijing* ni **Shanghai*, sinó **Pequín** (d'aquí venen els gentilicis **pequinès** i **pequine-sa**) i **Xangai**.

D'altra banda, hem de tenir cura amb els

noms nord-americans **Nova York**, **Nova Jersey**, **Nova Orleans** i **Filadèlfia** (no pas **New York* o **Nueva York*, ni **New Jersey* o **Nueva Jersey*, ni **New Orleans* o **Nueva Orleans*, ni tampoc **Philadelphia*). Un altre cas que es presta a confusió és **Ucraïna**, ja que erròniament alguns en diuen **Ucrania* i del gentilici, **ucranià*, en lloc del pertinent **ucraïnès**. Recordeu també que la capital no és **Kiev*, sinó **Kíiv**.

Per acabar, de vegades sortosament els topònims canvien i s'adapten millor a la fonètica real dels habitants d'aquell lloc. És el cas del país veí d'Ucraïna, justament: **Belarús** –abans en dèiem Bielorrússia–, tot i que en la llengua local, el belorús, la *e* la pronuncien *ie*.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de **vic.ass@cpnl.cat**

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

Vampirs contra llepaculs

Fa unes setmanes van donar la Creu de Sant Jordi als Estopa. La decisió ha generat opinions enfrontades, des dels llepaculs de la banda que han defensat els valors d'una suposada cultura mestissa i s'han sumat a un populisme sense fi amb l'objectiu de mantenir els seus micròfons i columnes de premsa al capdamunt dels índexs d'audiència, fins als lletraferits i hiper-ventilats que lamenten que un grup que té lletres potser no gaire políticament correctes obtinguin una distinció que ells reservarien per a les patums de la pàtria.

Bé, jo tampoc els hauria donat la Creu, però perquè en això dels reconeixements hi veig una injustícia per comparació que sempre m'ha remogut el cervell i part dels budells. De fet, en una ocasió vaig plegar d'un mitjà de comunicació perquè entre altres motius cada any per Nadal ens regalaven una petita panera als col·laboradors, mentre que a un altre noi que estava més ben vist li'n deixaven una altra el doble de grossa al costat de les nostres. I a mi que me la suava el contingut de la meva panera, em semblava de mal gust que ni tan sols tinguessin el detall de dissimular, donant-li la seva d'una forma més reservada.

Musicalment els Estopa no han empatat amb ningú. Han tingut èxit, han venut molts discos i moltes

entrades de concerts, però no tenen ni una cançó que em sembli prou emblemàtica per aparèixer al programa de ràdio –el **Vampiresados**– que des de fa anys faig a La Veu de Sant Joan. I això que cada vegada tinc menys prejudicis, ni musicals, ni culturals, ni idiomàtics, però sí pel que fa a un talent que en el cas dels Estopa no aconsegueixo trobar-los, ni de fet cap gana d'aconseguir-ho.

Quan vaig començar a escoltar programes musicals de ràdio gairebé havia de genuflexionar-me i resar perquè sonés una bona cançó. Això sí, comercial fins a la náusea. Als anys vuitanta els lladrucs que anunciaven l'arribada del **Suburbia** dels Pet Shop Boys eren com una benedicció. Més tard vaig descobrir que per escoltar una bona cançó a una emissora d'FM calia més paciència que un eunuc per tenir una erecció. Ni Jordi Tardà, ni la majoria d'espais de Ràdio 3, ni els programets del cantant d'Els Pets tenien l'interès que merescués que hi perdés el temps. Per això fa més de dues dècades vaig començar a fer programes de ràdio, primer a Ràdio Campdevàdol abans que me'n fessin fora de males maneres, després a Ràdio Ripoll abans que en marxés tip de prepotències, i ja fa prou temps sense discrepàncies malgrat els meus intents per resultar insofrible, a La Veu. I els vampirs potser no existeixen, però el talent ja us dic ara que sí.

Dilluns 25 de juliol de 2022

La Veu de Sant Joan publica 'Vampiresados 234', el programa que mai guanyarà una Creu de Sant Jordi

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jordi Sunyer

NÚRIA FELIU
'Núria Feliu, Lou Bennett i els seus amics'

Edigsa, 1966

El cap de setmana passat ens va deixar la Feliu. Sí, la tieta de Catalunya i tot el que vulgueu però segurament també una de les veus més importants que ha donat mai l'escena nacional. Feliu no va exercir mai de cantautora però va acostar el que sonava a l'altra banda de l'Atlàntic al públic català com ningú més ha fet. En ple franquisme, i gràcies a unes adaptacions lletrístiques brutals de Jaume Picas, la Feliu, per exemple, va fer un discàs al costat de Lou Bennet amb 10 peces amb títols eternals com *Nina de seda* (*Satin Doll*, de Duke Ellington), *Ningú no ho podrà saber com jo* (*They Can't Take That Away from Me*, de Gershwin) o *Geòrgia*, *Geòrgia* (*Georgia on My Mind*, de Carmichael i Gorrell). I a més ho va gravar amb una banda de monstres on a part de Lou Bennett

(teclats) també hi havia Eric Peter (contra-baix), Billy Brooks (bateria) i Tete Montoliu (piano). Primera divisió mundial. La Feliu, a part de cantar com els àngels, també era sinònim de compromís amb la llengua i el país. D'artistes com la Feliu ja no en queden. Avui muda més cantar en cinc llengües i presumir d'*internacional* que no pas mantenir-se fidel a un barri (Sants), una ciutat (Barcelona) i un país que mai l'ha acabat de tractar com mereixia. Per cert, el 2009 Picap va reeditar el disc amb Bennett en format CD. Imprescindible.

EL TEST

Jordi Illamola (The Blue Stable)

Primer instrument que vas tocar? La guitarra del meu germà. **Primer grup del qual vas formar part.** Absorbed. **Primer bolo en directe.** A la pista del Club de Torelló als anys 90, pel Rock-prevera. **Primer disc que et vas comprar?** *Dirty Deeds Done Dirt Cheap*, d'AC/DC. **Quants discos tens?** Discos, molts; i de CD, més de 1.000. **Salva'n tres.** *Sweet Baby James*, de James Taylor; *Jazz*, de Ry Cooder, i *Complete Recordings*, de Robert Johnson. **Grups o músics de capçalera.** Va canviant amb els moments i amb les etapes... Potser Chet Atkins. **Un concert (com a públic) per recordar.** Bugs Henderson a La Boite, a Barcelona. Per la proximitat i per l'alt nivell.

NOTES

Barcelona, capital del punk amb el retorn del Barna'n'roll

Després de dos anys d'absència per culpa de la pandèmia i la suspensió de les gires dels grups internacionals, torna el Barna'n'roll, que convertirà Barcelona en la capital del punk mundial durant tot el cap de setmana. El festival arrenca aquest mateix divendres a la sala Razzmatazz amb els nord-americans Lagwagon, Mad Caddies i els canadencs The Flatliners. L'endemà dissabte el Barna'n'roll es trasllada a la seva seu habitual, el Poble Espanyol de Montjuïc, i acollirà els concerts dels ianquis Pennywise, els clàssics anglesos The Toy Dolls (que fa dos anys van rebentar Razzmatazz en la gira del seu 40è aniversari) i els irlandesos Flogging Molly, que curiosament van començar fent cants de taverna a un bar de Los Angeles. A part, dissabte completaran el cartell els californians Circle Jerks, que celebren els 40 anys del seu disc *Group Sex*; els anglesos Sham 69, que tornen amb la formació de 1977 amb Jimmy Pursey de cantant, i els catalans The Anti-Patiks, que presentaran el seu nou disc titulat *Mai més res*. El festival, que enguany arriba a la seva cinquena edició, ha portat a Barcelona noms llegendaris com Bad Religion, The Offspring, Descendents, Cock Sparrer o Sick Of It All i també ha programat grups nostrats com Crim, Ratpenat o

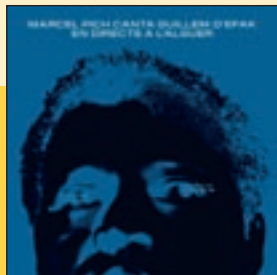
Panellet. Per cert, si hi voleu fer cap l'abonament per als dos dies val 64 euros. L'entrada per divendres a Razzmatazz val 25 euros i la de dissabte al Poble Espanyol, 49. *Punks not dead!*

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

BREDDA
'Resiliència'

No són de Breda sinó de l'Urgell. I són una altra de les bandes lleidatanes (Koers, Sexenni...) que últimament espateguen fort fent mestissatge mesclant reggae, rock i rap a parts iguals. I els Bredda, en el seu primer llarga durada (són una banda de rock amb vents, teclats i dos vocalistes), se'n surten prou bé. *Noves memòries* sona a Txarango, *Nits* té un aire hip-hop però podria ser la banda sonora de l'U-Zona Reggae, a *Todo lo que tengo* es passen al castellà i al punk-rock i a *Insensat* s'atreveixen amb el folk amb una acústica i una harmònica.

MARCEL PICH
'Canta Guillem d'Efak: En directe a l'Alguer'

Marcel Pich és un mallorquí inquiet. És poeta, periodista i també músic. I com que és manacori d'adopció (com Guillem d'Efak), l'any 2021 el Barnasants el va *fitxar* per fer un concert dedicat al mític d'Efak aprofitant el 25è aniversari de la seva mort. Pich va preparar un concert íntim i cru on no hi manquen clàssics com la *Balada d'en Jordi Roca*, *Ran ran* o *El castell d'iràs i no tornaràs*. El concert es va poder escoltar a Barcelona, València, Maó i l'Alguer. I és aquest últim, precisament, el que es va enregistrar i ara arriba en format vinil i CD. Un tresor.

MI AMARGO
'Palomitas en el suelo'

Disc amb connotacions cinematogràfiques. Des de la portada i el títol (pescat d'un article de J. A. Bayona) fins a l'estructura, que Mi Amargo ha dividit en *Opening*, *Giro inesperado*, *Tensión* i *To Be Continued*. És el tercer disc ja del raper català que en aquesta ocasió obre el ventall estilístic i en molts moments també s'atreveix a cantar. A part de rap, doncs, al nou disc hi ha molt de pop i fins i tot espurnes de rock amb guitarres esmolades (*Doble as*). Un dels moments sàlgids de l'àlbum arriba a *Voodoo*, on Mi Amargo rapeja al costat de Panxo (Zoo) i Elphomega.

TURISME

Eva Remolina / AMIC

Com estalviar durant les vacances

Les vacances del 2022 han estat catalogades com les més cares de la història

La pujada dels preus de l'IPC i la guerra a Ucraïna han provocat un significatiu augment del cost de la vida, i és que com a exemple els paquets turístics han pujat un 10% respecte a l'any anterior, percentatge que s'incrementa fins al 40% en funció del destí i de si aquest exigeix viatjar amb avió. A més, l'augment de la demanda provocada per les ganes que té la gent de viatjar després de dos anys de restriccions, així com la tornada dels turistes estrangers, fa que aquest estiu haguem de gratar-nos les butxaques si desitgem sortir de casa per a les tan merescudes vacances. Això sense tenir en compte els preus de les energies, dels carburants o dels aliments.

Per això, proposem en aquest article alguns consells que podem seguir per estalviar una mica de diners, o almenys per mitigar l'impacte negatiu en la nostra economia que ens pot causar viatjar aquest estiu.

Aquests en són alguns:

■ **Flexibilitat en la destinació turística**, així com en les dates de sortida o arribada: com més oberts estiguem a viatjar en una data o una altra, així com si no estem tancats a un lloc concret, més fàcil serà abaratir costos. En la mesura que sigui possible, si hem de viatjar amb avió, evitem fer-ho en cap de setmana, ja que és molt més car. Els dies més barats: els diumenges i els dilluns.

- **Compareu preus per a un mateix allotjament**: consulteu diferents plataformes o aplicacions per detectar possibles ofertes o promocions. Alguns webs que es dediquen a això i que són molt útils són per exemple Kaia, Expedia o Google Flights.
- **Reserveu amb molta antelació o per contra espereu a última hora**. En aquests dos moments és en els quals solen haver-hi els majors descomptes.
- **Prioritzeu allotjaments que permetin cuinar**, tals com apartaments turístics, albergs o masies, o bé opteu per paquets turístics de tot inclòs, ja que encara que *a priori* semblen més cars a vegades pots estalviar-te alguns euros pel fet de no haver de dinar constantment fora.
- **Marqueu-vos un pressupost diari** i intenteu no sobrepassar-lo.
- **Si l'allotjament no porta desdèjuni inclòs**, aquest sol ser un extra bastant car en el mateix hotel, per la qual cosa sempre és millor fer l'esmorzar en una cafeteria o fins i tot comprar-lo en un forn de pa o una pastisseria i menjar-ho a l'allotjament o a l'exterior, tot gaudint de l'aire lliure.
- **Opteu pel transport públic** sempre que sigui possible, en comptes d'agafar un taxi.
- **Consulteu els webs que ofereixen cupons de descompte o promocions** com Fever o ClickaClick, on solen haver-hi ofertes en activitats d'oci bastant interessants.
- **Trieu activitats d'oci gratuïtes alternatives**: cinema i concerts a l'aire lliure, pícnic en parcs o a la platja, etc.

Cada euro compta i veurem com al final de l'estiu podrem disposar d'un extra per afrontar l'esperada "tornada a l'escola", que com sabem aquest any s'avança.

GETTY IMAGES

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 29-07-2022 al 04-08-2022

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Si una persona de l'àmbit familiar vol imposar-te les seves idees o maneres de fer les coses, reaccionaràs defensant-te. Trobada esperada amb una persona amiga.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Pot ser que t'hagis de posicionar i defensar algú a qui aprecies. Estàs més aventurer del que és habitual. Recuperes moments de dolça intimitat amb la parella.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Hi ha coses que no expresses i que t'estan provocant malestar. Si no ho pots dir, escriu el que sents. Et dones algun caprici i gaudeixes dels petits plaers.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Si fa poc que has iniciat una relació, no corris i aprofita per conèixer la parella. En general, sents que has de ser lleial a tu mateix i fas el que creus.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Possible malentès amb una amistat. Si vols seguir la interacció, caldrà aclarir les coses. Amb la Lluna nova et sents més connectat amb tu mateix i amb més energia.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

A la feina pots haver entrat en competència amb algú. Valora si la pèrdua d'energia que això suposa val la pena. Sembla que cal posar-se al dia tecnològicament.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

El trànsit tens a la Casa VIII fa pensar que t'estàs obsessionant amb alguna qüestió que no et deixa tranquil. Pot sorgir una forta atracció amb una amistat.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Amb la parella feu plans per al futur. Fas més vida social. Coneixes gent nova i possiblement més jove que tu. Al sector laboral hauràs de deixar les coses clares.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Possibles canvis al sector laboral. Et sents més àgil i la teva ment va a mil per hora. Si tens algun problema de salut cerques altres diagnòstics o tractaments.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Si estàs cercant parella, potser caldrà tenir una mica més de paciència. Fas llargues i profundes reflexions sobre uns fets que t'han passat i aprens la lliçó.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Pots viure situacions especials, gairebé inexplicables, amb persones desconegudes. Si sents que algú et vol perjudicar, fes cas a la intuïció i sigues prudent.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

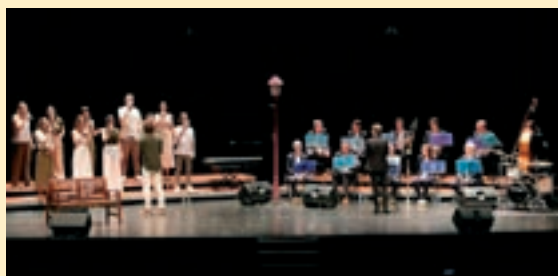
Diuen que val més el que es calla que el que es diu i això serà aplicable sobretot a la feina. Els fills poden tenir necessitats que suposen despeses extra.

CULTURA

Ens de comunicació / AMIC

El concurs La Sardana de l'Any 2022 es posa en marxa

Els compositors poden presentar un màxim de dues obres fins al 15 de novembre

La Confederació Sardanista de Catalunya ha fet públiques les bases del veterà concurs sardanista –que arriba enguany a la 33a edició–, que ha de triar per votació popular la millor sardana estrenada durant l'any 2022. El termini per presentar candidatures finalitza el 15 de novembre, i el veredict final es coneixerà el 27 de maig de 2023 en una gala que tindrà lloc al Casino de Lloret de Mar. També es concedirà el Premi Joventut i el Premi de la Crítica.

El concurs, que vol promoure la composició de noves peces i estimular el talent jove, ofereix tres categories: el Premi Popular, a partir dels vots rebuts pel col·lectiu sardanista; el Premi de la Crítica, segons els mèrits musicals que valorarà un jurat, i el Premi Joventut, per a autors menors de 30 anys, que també concedirà un comitè. Com a novetat d'aquesta edició, s'hi poden presentar no una sinó dues obres, per tal “d'afavorir la participació dels compositors de més qualitat i que puguin arri-

bar sardanes de més qualitat a la final”, segons explica el president de la confederació sardanista, Xavier Tresserras.

Premi Popular

En aquesta categoria hi participaran un màxim de 40 sardanes. Un comitè seleccionador, format per músics i sardanistes, serà l'encarregat de valorar i puntuar les peces. Entre les que rebin millor puntuació es farà un sorteig obert (l'11 de gener) per configurar les eliminatòries, que es disputaran durant deu setmanes fins al mes de març. Les que rebin més punts passaran directament a la semifinal i també passaran les dues sardanes no guanyadores que hagin obtingut el percentatge de punts més elevat respecte a la guanyadora de la seva eliminatòria. El públic podrà votar per internet a través de la pàgina web del concurs, i també a través de les emissores de ràdio participants.

Per tal assegurar “joc net” en les votacions, l'organització també ha introduït un canvi en el format, de forma que s'atorgaran quatre punts a aquelles votacions que provinquin de participants habituals i un punt als participants esporàdics.

Premi de la Crítica i Joventut

Pel que fa al Premi de la Crítica i Joventut, els compositors també podran presentar un màxim de dues sardanes, que seran escollides per un jurat. El cap de setmana del 20 i 21 de maig de 2023 i el primer cap de setmana d'abril es farà una emissió especial a través dels mitjans habituals per donar a conèixer les tres sardanes candidates al guardó de la Crítica i al Joventut, respectivament.

Els compositors i compositores que desitgin participar en el certamen han de presentar les seves obres abans del 15 de novembre, per correu postal (c. Pou de la Figuera, 15, 08003 de Barcelona) o per correu electrònic (info@confsardanista.cat), incorporant-hi partitura, partitell·les i un arxiu sonor.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Marina Rossell arriba amb els seus '300 crits' a Llinars

300 crits. Marina Rossell. Cicle de concerts o copes al Castell Nou, Llinars del Vallès. Divendres, 29 de juliol, 22h.

Marina Rossell presenta el seu nou disc, amb cançons que neixen de la necessitat de sobreviure als temps maleïts, cançons que sempre commouen, i que han acompanyat generacions. En aquest disc, el 25è de la seva trajectòria, també hi ha temes més personals i íntims, com “Guardo el dubte” o “Morir d'un llamp”.

Paula Valls, a Rupit

El So de les Pedres. Jardí Can Casas, de Rupit. Dissabte, 30 de juliol, 18.45h.

Paula Valls serà una de les caps de cartell d'aquesta primera edició d'un petit festival que desplegarà sis actuacions en sis espais emblemàtics del poble, entre dissabte i diumenge.

CINECLUB D'ESTIU (en línia)

‘La tumba de las luciérnagas’

Any: 1988
País: Japó
Direcció: Isao Takahata
Gènere: Animació, drama
Basada en ‘La tumba de las luciérnagas’, d'Akiyuki Nosaka
Productora: Studio Ghibli

Disponible a:
Rakuten TV, Netflix

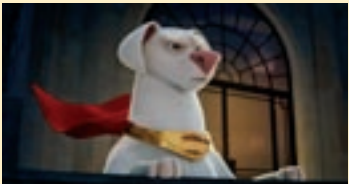
Ambientada a la Segona Guerra Mundial, narra la història de Seita i Setsuko, fills d'un oficial de la marina japonesa que viuen a Kobe. Un dia, durant un bombardeig, no aconsegueixen arribar a temps al búnquer on la seva mare els espera. Quan després busquen sa mare, la troben malferida a l'escola, que ha estat convertida en un hospital d'urgència. Poc després la mare mor i van a viure a casa d'uns familiars que no els reben de bon grat. Finalment decideixen marxar i viure pel seu compte, esperar que acabi la guerra i buscar el seu pare. Troben un refugi antiaeri on malviuen, el menjar escasseja i no reben ajuda de cap veí. Una història de supervivència que va obtenir excel·lents crítiques a tot el món.

CINEMES

ALTA COSTURA

França 2021. Dir. Sylvie Ohayon. Amb Nathalie Baye i Lyna Koudri. Drama. Esther, modista de la Casa Dior, treballa en la seva última col·lecció d'alta costura abans de jubilar-se. Jade, una jove de 20 anys, li roba la bossa en un transport públic, però dies després, penedida, decideix anar-li a tornar. Esther, atreta per la valentia de la jove i convençuda que posseeix un do, decideix oferir-li una oportunitat per entrar als tallers de la Casa Dior com a jove aprenent. Amb Jade ha trobat l'ocasió de transmetre una professió que sempre ha exercit per passió.

DC LIGA DE SUPERMASCOTAS

EUA 2022. Dir. Jared Stern i Sam Levine. Animació. Krypto el Supergos i Superman són amics inseparables, comparteixen els mateixos superpoders i lluiten braç a braç contra el crim a Metròpolis. Quan segresten Superman i la resta de la Lliga de la Justícia, Krypto ha de convèncer una colla de carrer d'allò més heterogènia (Ace, el Bati-sabueso; CV, la Porqueta Vietnamita; Merton, la

Tortuga, i Xip, l'Esquirol) perquè dominin els seus propis poders que acaben de descobrir i rescatin els superherois.

HÉROES DE BARRIO

Espanya 2022. Dir. Ángeles Reiné. Amb Antonio Pagudo i Luna Fulgencio. Comèdia. Paula és una nena que juga en un equip de futbol infantil femení d'un petit poble de Sevilla. Un dia li demana al seu pare, Luis, que com a premi per a ella i les seves companyes porti com a visitant el famós jugador del Betis Joaquín, de qui Luis presumeix ser gran amic.

LA ISLA BERGMAN

França 2021. Dir. Mia Hansen-Love. Amb Vicky Krieps i Tim Roth. Drama. Una parella de cineastes nord-americans es retira a l'illa de Fårö, on va viure el cineasta suec Ingmar Bergman, a la recerca d'inspiració per escriure les seves pròximes pel·lícules. A mesura que passa l'estiu i

augmenta la seva fascinació pels misteriosos paisatges de l'illa, la frontera entre realitat i ficció no trigarà a desdibuixar-se.

LA MEMORIA DE UN ASESINO

EUA 2022. Dir. Martin Campbell. Amb Liam Neeson i Guy Pearce. Thriller. Alex Lewis és un experimentat assassí amb una gran reputació. Té previst retirar-se aviat, però se li assigna una última missió abans que pugui complir el seu desig. L'objectiu és simple: matar una persona. Però llavors descobreix que el seu objectiu és una nena. Atrapat en un dilema moral, Alex es nega a completar una feina que viola el seu codi ètic i després demana que es cancel·li el contracte. No obstant això, descobreix que la noia ha estat assassinada per un altre professional. Començarà, llavors, un camí de venjança personal, mentre és assetjat per un agent de l'FBI.

LOS PERDONADOS

Regne Unit 2021. Dir. John Michael McDonagh. Amb Ralph Fiennes i Jessica

Chastain. Drama. Una parella adinerada a punt de divorciar-se, David i Jo Henninger, viatgen des de Londres al Marroc per assistir a un cap de setmana de luxe a la sumptuosa llar sahariana d'uns amics. Després d'un menjar acompanyat de massa alcohol, passa una tragèdia. El que prometia ser una gran festivitat s'acabarà convertint en un cap de setmana que, en el pitjor dels sentits, ningú oblidarà.

PADRE NO HAY MÁS QUE UNO 3

Espanya 2022. Dir. Santiago Segura. Amb Santiago Segura i Toni Acosta. Comèdia. S'acosta Nadal. Els nens trenquen accidentalment una figureta del pessebre de la col·lecció del seu pare i n'han d'aconseguir per tots els mitjans una d'igual. El problema és que és una peça única d'antiquari. Sara, la filla gran, trenca amb el seu xicot, Ocho, que intentarà recuperar els seus favors amb l'ajuda del seu sogre, Javier. Precisament el sogre de Javier, el pare de Marisa, serà acollit a la casa familiar per passar-hi les festes després de la seva separació, la qual cosa no deixarà indiferent la mare de Javier, Milagros. Rocó, la folklòrica de la família, que feia de Verge des de fa anys per Nadal, és relegada enguany

a fer de pastoreta, cosa que el seu pare, Javier, no està disposat a assumir.

THOR: LOVE AND THUNDER

EUA 2022. Dir. Taika Waititi. Amb Chris Hemsworth, Natalie Portman i Christian Bale. Acció. Thor emprèn un viatge que no s'assembla gens al que s'ha enfrontat fins ara: una cerca de la pau interior. Però el retir de Thor es veu interromput per un assassí galàctic conegut com a Gorr el Carnisser de Déus, que busca l'extinció dels déus. Per fer front a l'amenaça, Thor sol·licita l'ajuda del rei Valkiria, de Korg i de la seva exparella, Jane Foster, que, per a sorpresa de Thor, empunya inexplicablement el seu martell màgic, Mjolnir, com la Poderosa Thor. Junts s'embarquen en una aventura còsmica.

UN NOVIO PARA MI MUJER

Espanya 2022. Dir. Laura Maña. Amb Belén Cuesta, Hugo Silva i Diego Martín. Comèdia. Diego vol separar-se de la seva dona, Lucía, però no sap com dir-li-ho. Està fart de les seves queixes constants, i fa temps que ha perdut l'espurna que el va enamorar. Incapaç de dir-li-ho a la cara, recorre al Cuervo Flores, un famós seductor "dels d'abans", que intentarà enamorar Lucía perquè sigui ella qui acabi amb el seu matrimoni.

CARTELLERA

CAMPRODON		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Casal Camprodoní	Downton Abbey: una nueva era	-	18.00 i 22.00	18.00 i 22.00	-

RIPOLL		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Comtal	Padre no hay más que uno 3	-	18.00	17.30	19.00
	Thor: Love and Thunder	-	20.30	19.30	21.00

VIC		Divendres	Dissabte i diumenge	De dilluns a dijous
Sucre	DC Liga de supermascotas	17.40, 18.25, 20.50 i 22.50	11.55 (dg.), 14.20, 16.05, 17.40, 18.50, 20.50 i 22.50	17.20, 18.45 i 21.50
	DC Liga de supermascotas (cat.)	-	11.35 i 16.45	16.30 i 19.45
	La isla Bergman	22.40	22.40	-
	La isla Bergman (VOSE)	-	-	22.00
	Un novio para mi mujer	22.55	16.15 i 22.55	21.40
	La memoria de un asesino	19.55 i 22.25	18.00, 20.10 i 22.25	19.25 i 21.10
	Mia y yo. La leyenda (...) (cat.)	-	11.40 (dg.)	-
	Padre no hay más que uno 3	17.55 i 19.55	11.45 (dg.), 16.00, 17.55 i 19.55	16.45 i 19.55
	Thor: Love and Thunder	17.15 i 21.45	11.40 (dg.), 15.10, 19.25 i 21.45	19.15 i 21.45
	Detectiu Conan: la núvia (...) (cat.)	18.10	18.05	17.00
	Minions: el origen de Gru	18.10 i 20.10	11.25, 18.10 i 20.10	18.00 i 19.00

Minions: el origen de Gru (cat.)	17.15 i 19.00	11.50 (cat.), 15.50 i 19.00	19.35
Minions: el origen de Gru (3D)	19.35	17.30	17.20
Elvis	19.40 i 21.50	19.40 i 21.50	21.20
Black Phone	20.50 i 22.55	20.50 i 22.55	22.00
Llenos de gracia	17.35	15.50	17.15
Lightyear	-	11.35 (dg.).	-
Jurassic World: Dominion	21.55	16.15 i 21.55	16.35 i 19.15
Top Gun: Maverick	20.20	20.20	20.50

LA GARRIGA		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Alhambra	Minions: el origen de Gru	18.00	17.00	17.00	17.00
	Alta costura	19.45	18.45	21.00 (VOSE)	18.45
	Alcarràs	21.30	20.30	18.45	20.30

GRANOLLERS		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Edison	Elvis	19.00 (VOSE)	18.00	19.00 (VOSE)	-

GRANOLLERS		De divendres a dijous (dv. i ds., sessió golfa a partir de les 23.00)			
Ocine	DC Liga de supermascotas	17.00 i 19.15 / 17.45			
	Los perdonados	21.30 / 16.00, 18.15, 20.30 (dj. VOSE) i 22.45			
	DC Liga de (...) (Atmos)	16.00, 18.10, 20.30 i 22.30			
	Thor: Love and Thunder (Atmos)	17.00, 19.30 i 22.30			
	Héroes de barrio	16.30 i 18.30 / 22.00			
	Jurassic World: Dominion	20.15 i 23.00 / 15.45			
	Lightyear	15.45			
	Elvis	20.00 i 22.50			
	Padre no hay más que uno 3	17.00, 19.00, 21.00 i 23.00 / 19.30 / 16.00, 18.00 i 20.00 / 18.30			
	Minions: el origen de Gru	16.00 / 17.15 i 19.00 / 18.30, 20.30 i 22.30			
	Un novio para mi mujer	17.45, 21.30 i 23.30			
	Thor: Love and Thunder (ICE)	16.00, 18.30, 21.00 i 23.30			
	Men	20.45			
	Black Phone	22.45			
	Alta costura	16.30			
	Top Gun: Maverick	20.30 i 23.00			

SANT CELONI		De divendres a dijous			
Ocine	DC Liga de supermascotas	16.00, 16.45, 18.10, 19.30 i 20.20			
	Padre no hay más que uno 3	16.00, 18.00, 19.00, 20.00 i 22.00			
	Thor: Love and Thunder	17.00 i 21.00			
	Minions: el origen de Gru	16.30, 18.15, 20.00 i 21.45			
	Jurassic World: Dominion	22.30			
	Un novio para mi mujer	21.45			

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

HORIZONTALS: 1. Pastilla en funcions de camamilla. No fa la unió però la força sí / 2. Com m'engresco, amb l'amanida mallorquina! És perfecte en sentit contrari / 3. Fa remor. Ni és pas curt ni cuït, és nascut, i peixat, per Pasqua. Simple (però menys que una merda) / 4. Sultanat en ple romanticisme. Flairosa d'herbes / 5. Mineral que podria passar per... per una altra cosa. Poc crèdul?: no, és comestible / 6. Gas xarbotat. Les més boniques són les dels meus ulls / 7. O està adaptada o ja va bé tal com està. Introducció a l'aeromodelisme / 8. Preferiu el plat de lleties. Situats tenaçment al palmell de la mà / 9. Ep, tu, pst! Gira el raïm i se li fa pansa. Ningú la guanya en virtut / 10. És a la canoa com a fora el foraster. Un espartà a l'ànima del pilotari / 11. Nou buida. Sí que és un tossut, sí, i un obstinat. Indicis de linxament / 12. La lletra de tot idiota. De tots els monjos el més mal vestit / 13. I aquesta, que sembla monja, és nit lluminosa. La mare de tots els cavalls.

VERTICALS: 1. Dels vegetals que germinen com atropellats. O ve a arreglar la caldera o em farà un dribbling / 2. Abracen en Nèstor. Antiga grega que ja duia Citröen. Retrogust de poniol / 3. Si no s'hagués casat ara no es trobaria així. Una de la tercera generació, la que matarà el planeta / 4. L'irresistible. Sacsejar la branca per fer caure les olives / 5. Primers rastres d'opsonització. Com que no està nerviós no para de moure's. El gallec / 6. Si hi ha lloc, l'indica. Alzinats com en temps passats / 7. Sis sense seguretat social. Fills naturals de l'urani. Surten de la masmorra / 8. En Vilanova, el de passat iugoslau. És cosa del jardí paradisiac / 9. Insinuen indicis. També li diuen formol, que no està mal. No acaba de fer el pes / 10. Com ho deia?: fa de bon estar-hi. Breu conte moral per fer apologia del pròleg / 11. Deixar de fer servir. Adherit a la cordada que puja / 12. Mercat rural i ocasional. Per què no deixa sortir líquid?: ella mateixa ho diu.

SUDOKUS

AMIC

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: molt fàcil

	5		7	3		4	2	
				5		7		
	3		4				8	
2		7		9		3	6	4
			6					8
6		4			8	5	7	9
8			2		6		5	3
5	6		9		7	8	4	2
4								7

Dificultat: mitjana

		2			5	8		3
7						5		
6	3			2			7	
8	9		3					4
					4		5	8
5		4						2
9		8		7	3	2	4	
			6				9	
	7		2		9			

SOLUCIONS

4	2	1	5	8	3	6	9	7
5	6	3	6	1	7	8	4	2
8	7	9	2	4	6	1	5	3
6	1	4	3	2	8	5	7	9
3	9	5	6	7	4	2	1	8
2	8	7	1	9	5	3	6	4
7	3	2	4	6	1	9	8	5
9	4	6	8	5	2	7	3	1
1	5	8	7	3	9	4	2	6

Dificultat: molt fàcil

4	7	6	2	1	9	3	8	5
2	5	3	6	4	8	1	9	7
9	1	8	5	7	3	2	4	6
5	6	4	1	8	7	9	3	2
3	2	1	9	6	4	7	5	8
8	6	7	3	5	2	6	1	4
6	3	5	8	2	1	4	7	9
7	8	9	4	3	6	5	2	1
1	4	2	7	9	5	8	6	3

Dificultat: mitjana

1	A	N	S	I	O	L	I	C	F
2	T	R	E	M	P	O	I	N	D
3	R	A	S	C	U	T	M	E	R
4	O	M	A	N	A	R	O	M	O
5	P	E	R	T	I	T	A	E	D
6	S	G	A	N	I	N	E	T	E
7	A	D	E	O	U	A	D	A	E
8	T	R	A	I	U	T	E	N	A
9	E	I	X	I	E	S	N	A	P
10	C	A	N	O	E	R	I	L	O
11	N	E	N	T	E	R	C	L	I
12	I	O	T	A	P	R	A	P	E
13	C	L	O	T	A	R	O	S	A